

Автор:

Вокалюк Тетяна Сергіївна
магістр 2-го р.н. 21 інфмз групи
спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика)
Навчально-науковий інститут перепідготовки
кваліфікації та доуніверситетської підготовки
УДУ імені Михайла Драгоманова

Науковий керівник:

Франчук Наталія Петрівна,
кандидат педагогічних наук, доцент

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Анотація. Розкрито особливості організації проєктної діяльності, яка є одним із сучасних підходів до організації освітнього процесу, який передбачає активну участь учнів у процесі вивчення матеріалу, розвитку власної творчості та критичного мислення. Розглянуто роль вчителя як фасилітатора, який сприяє активній участі учасників проєкту, стимулює їх творчість, сприяє виробленню навичок самостійної роботи та розвитку критичного мислення.

Ключові слова: проєкт, проєктна діяльність, освітній процес, проєктна діяльність учасників освітнього процесу.

Вступ. Організація освітнього процесу у загальноосвітньому закладі з використанням компетентнісного підходу передбачає формування компетентної особистості учня, яка буде готова та здатна до активної та успішної діяльності у суспільстві. Педагогічні технології, що використовуються для розвитку особистості учня, мають велике значення у цьому процесі, оскільки освітній процес має виконувати дві функції: підготовку учня до самостійного здобуття знань (навчити вчитися) та формування вмінь трансформувати знання у життєву компетентність.

Організація проєктної діяльності учасників освітнього процесу є дуже актуальною темою в сучасному світі, оскільки навчання та освітній процес швидко змінюються та розвиваються. Проєктна діяльність допомагає формувати ключові компетентності учнів, такі як креативність, співпрацю, самостійність, аналітичність, комунікаційні навички та інші. Вона стимулює відкрите мислення, сприяє вирішенню проблем та розв'язанню завдань в реальному світі, що допомагає учням розвивати не лише свої інтелектуальні здібності, а й соціальні та емоційні компетенції.

В Україні проєктна діяльність у школах розпочала свій розвиток у 1990-ті роки. Згідно з історичними даними, одним з перших, хто активно займався впровадженням проєктної діяльності в освітній процес, був Олександр Клименко – учитель фізики та математики, директор Ніжинської загальноосвітньої школи №3 у Чернігівській області. Він розробив концепцію проєктної діяльності та провів пілотні проєкти в своїй школі. Олександр Клименко також заснував Національну асоціацію проєктної діяльності в Україні, що сприяло поширенню методу проєктної діяльності в українській освіті. У подальшому, проєктна діяльність стала однією з ключових складових навчально-виховного процесу в більшості шкіл України.

Відомі педагоги В. Кухаренко та Л. Огороднікової, вважають, що проєктна діяльність – це спосіб організації навчальної діяльності учнів, який спрямований на формування компетентностей учнів через самостійне вирішення практичних завдань, що відповідають рівню їх розвитку [2].

Педагог В. Кузьменко, вважає, що проєктна діяльність – це діяльність, яка спрямована на розв'язання конкретного завдання відповідно до певного плану та графіку. Разом з тим, вона включає в себе етапи планування, реалізації та оцінювання результатів [1].

Дослідник Ларс-Олоф Бергстрьом, вважає, що проєктна діяльність – це форма навчання, яка передбачає практичне виконання проєктів з різних предметних областей та сприяє розвитку критичного мислення, творчих здібностей та комунікативних навичок учнів [5].

Вчений Пол Лінклейтер писав, що проєктна діяльність – це форма діяльності, яка передбачає створення та виконання проєктів, які спрямовані на досягнення певної мети або вирішення конкретних завдань, та яка дозволяє учням розвивати практичні навички та здібності у різних областях [4].

Мета дослідження. Метою дослідження є аналіз теоретичних аспектів організації проєктної діяльності учасників освітнього процесу, включаючи вивчення різних підходів до організації проєктів, визначення ролі вчителя та учасників проєкту, а також виявлення переваг та викликів впровадження проєктного підходу в освітньому процесі.

Основна частина. Проєктна діяльність є також інтегративним видом діяльності, який синтезує елементи інших видів діяльності: навчальної, пізнавальної, ігрової тощо. Стосовно проєктної діяльності учня початкових класів, то це різноманітні, засновані на поточних і перспективних інтересах дитини види самостійної діяльності, поведінки і досвіду. Проєктна діяльність заснована, з одного боку, на взаємодії з дорослими, а з іншого – на основі постійного розширення самостійних дій дитини (власні проби, пошук, вибір, маніпулювання предметами і діями, конструювання, фантазування, спостереження-вивчення-дослідження).

У проєктній діяльності дитина відчуває себе суб'єктом, оскільки отримує можливість бути самостійним, ініціативним, активним діячем, який відповідальний за досвід своєї діяльності, свої вчинки [3].

В закладах освіти, проєктна діяльність зосереджена на стимулюванні і збереженні зацікавленості дітей у вирішенні різноманітних завдань. Основною метою проєктної діяльності є розвиток пізнавальних інтересів дітей, їх здатності застосовувати набуті знання в різних життєвих ситуаціях, а також здатність до аналізу та оцінки інформації. Керівництво проєктною діяльністю веде до зміни педагогічної ролі з традиційного транслятора знань до організатора та посередника пізнавальної діяльності дітей, допомагаючи їм у вирішенні питань та розв'язанні проблем.

Педагог допомагає дітям знаходити рішення самостійно, збагачуючи їх досвід новими знаннями. Проєктна діяльність стимулює дітей вчитися самостійно знаходити інформацію, робити висновки, а також розробляти методи представлення знайденого матеріалу для співпраці.

Під час організації проєктної діяльності передбачається наявність у педагога як суб'єкта означеної діяльності комплексу спеціальних проєктних здібностей. Вони виявляються в умінні: ефективно здійснювати проєктну діяльність і навчати цьому дітей; активізувати їхню пізнавальну діяльність шляхом постановки навчально-виховних проблем; організувати проєктну діяльність різного рівня самостійності відповідно до індивідуальності та вікових особливостей кожної дитини.

Організація проєктної діяльності на уроках інформатики має такі особливості:

- передбачає роботу з реальними завданнями, що мають конкретні практичні результати;
- учні беруть активну участь у всіх етапах проєктної діяльності: від вибору теми до презентації результатів;
- сприяє розвитку творчих здібностей учнів, адже вони самостійно розробляють план роботи, визначають способи його реалізації та шукають рішення завдань;
- передбачає використання сучасних інформаційних технологій та програмного забезпечення для реалізації проєкту;
- учні працюють в командах, що сприяє розвитку навичок співпраці, комунікації та взаємодії;
- учасники проєкту можуть взаємно навчатися один від одного, обмінюватися досвідом та знаннями;

– орієнтована на індивідуальні потреби учнів, забезпечуючи змогу працювати у зручний для них час та темп.

Висновки. Отже проектна діяльність на уроках інформатики є практичною діяльністю, спрямованою на розв'язання певного завдання, яка включає в себе планування, реалізацію та оцінювання результатів. В контексті освіти, це діяльність учнів, спрямована на формування компетентностей та розвиток особистості.

Список використаних джерел:

1. Кузьменко В. Організація проектної діяльності на уроках інформатики в умовах використання ІКТ. Інформаційні технології в освіті. 2018. №36. С. 14-19.

2. Кухаренко В., Огороднікова Л. Організація проектної діяльності на уроках інформатики. Інформаційні технології в освіті. 2016. №28. С. 20-25.

3. Литовченко В. Організація проектної діяльності на уроках інформатики. Інформаційні технології в освіті. 2014. №20. С. 18-23.

4. Project-Based Learning in the Digital Age, Michael G. Fullan, Mag Gardner, and Joanne Quinn. URL: <https://michaelfullan.ca/books/deep-learning-engage-the-world-change-the-world/>

5. Technology integration and project-based learning: The impact on student achievement in STEM, Dawn C. Hathaway and Joel D. Donna. URL: https://chep.teaching.vt.edu/content/dam/chep_teaching_vt_edu/CHEP2020Proceedings.pdf